

نام درس: فارسی ۱

پایه:م

رشته:م

نام و نام خانوادگی:

کلاس: نام دبیر:

اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان / ناحیه
دبیرستان / هنرستان
نوبت خرداد ماه ۱۴۰۰

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۰۲/۲۹
ساعت: ۱۰ صبح
شماره داوطلب:

تعداد صفحات: ۴ صفحه (۲ صفحه پشت و رو)

بارم

بخش اول: قلمرو زبانی (۷ نمره)

الف) معنی واژگان (۱۵ نمره)

- در عبارات و اشعار زیر، معنای واژگان مشخص شده را بنویسید.
الف) ارتجالاً انشایی می‌ساخت. ← (۰/۲۵)
- ب) جولقی‌ای سر برهنه می‌گذشت. ← (۰/۲۵)
- پ) از نسیان و غفلت هرگز درنیاید. ← (۰/۲۵)
- ت) رقعهای نوشته‌ام و عذری خواستم. ← (۰/۲۵)
- ث) تویی رزاقی هر بیدا و پنهان. ← (۰/۲۵)
- ج) کم کسی ز ابدال حق آگاه شد. ← (۰/۲۵)

ب) املائی واژگان (۱۵ نمره)

۲. در کدام گزینه‌ها نادرستی املائی وجود دارد؟ درستشان را بنویسید. (۱۵)

- الف) صدهزاران اینچنین اشباح بین ب) آن شخص مسلم نداشت و آغاز عربده نهاد
- پ) حیات مثل گذشته از هم جدا می‌شد ت) چون تن به گناه و ذلت بیالاید، به قرآن پاک گردد

پ) دستور زبان (۲ نمره)

۳. جهش ضمیر را در بیت زیر بررسی کرده و محل اصلی آن را نشان دهید. (۰/۵)

«تمم گر سوزی به تیرم بدوزی / جدا سازی ای خصم سر از تن من»

←

۴. هریک از واژه‌های مشخص شده عبارت زیر دارای کدام «نقش دستوری» هستند؟ (۱)
«ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد / چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد.»

..... ←
.....

۵. در بیت «در بُن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری» معنای امروزی کدام واژه با معنایی که در بیت دارد متفاوت است؟ توضیح دهید. (۱)

..... ←

۶. نوع «واو» را در هریک از عبارت‌های زیر مشخص کنید.

الف) از خم کتف و سینه فرا رفت. ← (۰/۱۵)

ب) نقش‌بندی‌اش دلگشا بود و رنگ را نگارین می‌ریخت. ← (۰/۱۵)

۷. در عبارت «نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی» چه نوع حذفی صورت گرفته است؟ قسمت حذف شده را بنویسد. (۰/۱۵) ←

.....

بخش دوم: قلمرو ادبی (۵ نمره)

الف) آرایه‌های ادبی (۲ نمره)

۸. در مقابل هریک از نویسندگان زیر، یک اثر از آنها نام ببرید.

الف) عطار نیشابوری ← (۰/۲۵)

ب) ناصر خسرو ← (۰/۲۵)

ب) عنصرالمعالی کیکاووس ← (۰/۲۵)

ت) سهراب سپهری ← (۰/۲۵)

۹. دو ویژگی آثار «ادبیات پایداری» را نام ببرید؟ (۰/۱۵)

..... الف)

..... ب)

۱۰. واژه‌های پدیدآورنده آرایه سجع را در عبارت «قصه یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت» مشخص کنید. (۰/۲۵)

۱۱. مفهوم عبارت‌های کنایی زیر را بنویسید.

الف) علم کردن ← (۰/۲۵) ب) گل کردن ← (۰/۲۵)

پ) سر فرود آوردن ← (۰/۲۵) ت) گشودن شهر ← (۰/۲۵)

۱۲. آرایه «جناس همسان» را در بیت «گلاب است گویی به جویش روان / همی شاد گردد ز بویش روان» مشخص کرده و توضیح دهید. (۰/۲۵) ←

ب) حفظ شعر (۲ نمره)

۱۳. شعرهای زیر را کامل کنید.

علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را (۰/۲۵)

..... (۰/۲۵) (۰/۲۵)

چو هنگامه آزمون تازه شد (۰/۲۵)

دگر باره ایران، پر آوازه شد (۰/۲۵)

..... (۰/۲۵) (۰/۲۵)

کز آن خیره شد دیده روزگار (۰/۲۵)

بخش سوم: قلمرو فکری (۸ نمره)

الف) معنی و مفهوم نظم و نثر (۴ نمره)

۱۴. عبارات و اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.

الف) به بند کمر بر بزد تیر چند. (۰/۱۵) ←

ب) نماند هیچ با روی خورشید رنگ. (۰/۱۵) ←

پ) دیگر طاقت دیدنم نماند. نخست خروس مغلوب را با دگنه‌ای از رنج برهانیدم و حلالش کردم، آنگاه به خروس سنگدل

پرداختم. (۰/۱۵) ←

ت) روزک چندی سخن کوتاه کرد / مرد بقال از ندامت آه کرد (۰/۱۵) ←

ث) همه کس را به سزا حق شناس باش، خاصه قرابت خویش را. (۰/۱۵) ←

ج) خون تو شرف را سرخگون کرده است. (۰/۱۵) ←

چ) هدیه‌ها می‌داد هر درویش را / تا بیابد نطق مرغ خویش را (۰/۱۵) ←

ح) بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده و متذول و نالان استرحام می‌کرد، رحم نیاورد (۰/۱۵) ←

ب) درزک مطلب (۴ نمره)

۱۵. در بیت «ای تو رَمه سپرده به چوپانِ گرگِ طبع / این گرمی شبان شما نیز بگذرد» منظور از واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۰/۲۵)

۱۶. در مصراع «بر آهیخت رهام گرز گران» منظور شاعر از واژه «بر آهیخت» چیست؟ (۰/۲۵)

۱۷. هر یک از ضرب‌المثل‌های زیر انسان را از چه کاری بر حذر می‌دارند؟

الف) خورد گاو نادان ز پهلوی خویش (۱) ←

ب) گندم نمای جو فروش مباح (۱) ←

۱۸. مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید.

الف) اسب از پهلوی اسبی خود را به کمال نشان می‌داد. (۰/۱۵) ←

ب) دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. (۰/۱۵) ←

جمع:

۲۰